

Digital opplæringspakke i lindrende behandling og omsorg ved livets slutt.

På oppdrag fra Helsedirektoratet har Høgskolen i Innlandet utviklet denne opplæringspakke for å bidra til at *helsefagarbeidere* i kommunehelsetjenesten gis økt kompetanse i lindrende behandling og omsorg ved livets slutt. Utviklingssentrene for sykehjem og hjemmetjenester (USHT) og nettverket for ressurspsykepleiere er sentrale aktører i dette arbeidet.

Kompetansehevende tiltak innen lindrende behandling og omsorg har over lengre tid vært et stort satsingsområde i Norge. Selv om et stort arbeid er gjort, er det fortsatt viktig å videreutvikle kompetansen innen fagfeltet i de kommunale helse- og omsorgstjenestene.

Hvis din kommune ønsker å styrke sitt arbeid i møte med pasienter med behov for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt, kan dere melde deres interesse for opplæringspakken. Se kontakt siste side.

					KURSBEVIS Mentorer Deltakere
Innledning - om opplæringspakken Kursheftet for mentorkurs	Emne 1 Lindrende behandling og omsorg Den profesjonelle yrkesutøveren	Emne 2 Diagnoser, symptomer og symptomlindring	Emne 3 Pårørende til pasienter som mottar lindrende behandling og omsorg	Emne 4 Lindrende behandling og omsorg til døende pasienter	

Hva er digital opplæringspakke?

Opplæringspakken har fokus på helsefagarbeiderens oppgaver knyttet til pasienter som trenger lindrende behandling og omsorg ved livets slutt.

Læringsmaterialet består av:

- En digital utgave i læringsplattformen Canvas. Den digitale delen inkluderer tekst, bilder, filmer, lenker, interaktive tester og kildeliste
- Studiehefte. Dette er en papirutgave som inneholder tekst om grunnleggende kunnskaper i lindrende behandling og omsorg, med bilder, lenker og kildeliste. Det anbefales at papirutgaven lastes ned og skrives ut fra læringsplattformen.

Ved siden av teori, inneholder opplæringspakken caser, filmer, tester og refleksjonsspørsmål. Det legges opp til individuelt arbeid og erfaringsutveksling i refleksjonsgrupper etter hvert emne. Gruppene ledes av en mentor som får opplæring i veiledning. Etter at kandidaten har gjennomført opplæringen vil kandidaten få en utviklet etisk grunnholdning som profesjonell yrkesutøver.

Opplæringspakken beskriver begreper innen lindrende behandling og omsorg, gir grunnleggende kunnskap om hva som er aktuelt å kartlegge og observere av de mest vanlige symptomer hos pasienter med behov for lindrende behandling og omsorg ved livets slutt. Det gis opplæring i symptomkartlegging ved hjelp av ESAS-skjema, numerisk smerteskala og kroppskart. Videre er det forslag til aktuelle tiltak som kan iverksettes, og kandidaten får praktiske råd om blant annet ernæring til pasientgruppene. Opplæringen knyttes til kunnskap om de fire største kreftdiagnosene, om kronisk obstruktiv lungesykdom (KOLS), langtkommen hjertesykdom og nevrologiske sykdommer som Amyotrofisk lateral sklerose (ALS), Multippel sklerose (MS) og Parkinsons sykdom. Den eldre pasientens spesielle utfordringer vektlegges. Videre får kandidaten kjennskap til hvordan pasienter og pårørende med bakgrunn i ulike kulturer ser på alvorlig uhelbredelig sykdom og på døden. Kandidaten vil få forståelse for pårørendes reaksjoner, innsikt i hvordan kandidaten kan kommunisere med pårørende for å kartlegge deres situasjon og gi dem målrettet støtte. Barn som er pårørende vektlegges. Ved livets slutt oppstår ofte medisinske, etiske og juridisk krevende situasjoner. Kandidaten får kjennskap til forberedende samtaler med pasient og pårørende og til tiltaksplan for døende.

Målgruppen

Opplæringspakken er beregnet på helsefagarbeidere og arbeidstakere uten formell kompetanse som arbeider i kommunehelsetjenesten. Opplæringspakken kan være også aktuelt for lærlinger, sykepleiere med minoritetsbakgrunn, nyutdannede eller andre som kan ha nytte av opplæringen. Innhold er lagt på nivå for helsefagarbeidere og er dermed aktuelt for alle tjenesteområder innen helse og omsorg.

Opplæringspakkens form og innhold

Fagstoffet er organisert i fire fagemner. Gjennomføring av et emne har et arbeidsomfang på gjennomsnittlig 10 timer. Tidsbruk er 3-4 uker per emne. Varighet på opplæringspakken er cirka 5 måneder. Arbeidet med de ulike emnene vil foregå som en kombinasjon av individuelt arbeid og arbeid i en læringsgruppe med gruppesamlinger. Læringsgrupper organiseres med en mentor som leder samlingene. Det kan være hensiktsmessig at gruppene møtes en gang hver 3 uke. Det anbefales at hver gruppesamling varer i cirka 2 timer. Gruppesamlingene kan gjennomføres på arbeidsplassen.

Vårt mål er at kandidatene gjennom opplæringspakken kan:

- Videreutvikle kunnskaper om lindrende behandling og omsorg ved livets slutt
- Utvikle økt bevissthet om eget ansvar og betydningen av sin rolle i møte med pasient og pårørende
- Bli mer oppmerksom på og kan reflektere over rutiner og områder som har behov for forbedring på arbeidsplassen sin

Kursbevis

Kandidatene får kursbevis og mentorene får bekreftelse. Kursbevis utstedes lokalt. Kurset godkjennes i Fagforbundet som tellende i program for klinisk fagstige for hjelpepleiere, omsorgsarbeidere, helsefagarbeidere, sykepleiere samt øvrige helsefaglige personellgrupper med **10 timer**.

Roller og ansvarsfordeling

Kommunen

Kommunen i samarbeid med USHT og ressurspsykeleiernettverket har det praktiske ansvaret for opplæringen

- **Ledere i kommunehelsetjenesten samarbeider om å rekruttere sykepleiere som har kompetanse innen lindrende behandling og omsorg for å være mentor.** Med hensyn til mindre kommuner kan samarbeidet foregå interkommunalt
- Mentorene og kandidater får tilbud om å delta på opplæringen som gis av kontaktpersoner ved utviklingssentrene/ ressurspsykeleiernettverket
- Ledere etablerer grupper med **inntil 6 kandidater** i hver gruppe. **Minst 50 % av kandidatene bør være helsefagarbeidere.** Men hensyn til mindre kommuner kan grupper etableres på tvers av kommuner.

USHT (i hvert fylke):

- Kontaktperson fra USHT tar ansvar for å etablere samarbeid mellom USHT og ressurspsykeleiernettverket
- Kontaktperson fra USHT rekrutterer kommuner som ønsker å heve de ansattes kompetanse innen fagfeltet
- Kontaktperson fra USHT i samarbeid med kontaktperson fra ressurspsykeleiernettverket kurser og følger opp mentorene som skal veilede kandidatene. Kontaktperson kan komme ut til kommunene for å gi veiledning. Samlinger for mentorene kan finne sted i regionene i fylke.

Resurspsykeleiernettverket ved leder/styret/palliativt team ved HF

- Kontaktperson bistår med informasjon til utviklingssentrene om ressurspsykeleiere i kommunene
- Informerer sykeleiernettverket om opplæringspakken
- Samarbeider tett med USHT om opplæring av mentorer som skal veilede kandidatene

Kontakt:

USHT Innlandet (Oppland)

Marjolein Verplak maria.johanna.verplak@gjovik.kommune.no

Tlf: 469 56 592

USHT Innlandet (Hedmark)

Åsa Karin Johanna Serholt Jensen Asa.Karin.Johanna.Serholt.Jensen@hamar.kommune.no

Tlf: 482 07 027

